Zastupovanie a splnomocnenie: keď vybavovanie rieši blízka osoba

Redakčne pripravil: Marek
Tlačová verzia: 20. 11. 2026
Aktuálny článok a prílohy na webe

Ujasnite si rozsah zastupovania a preukážte ho spôsobom, ktorý sa vzťahuje na konkrétne konanie.

Pomoc s papiermi alebo konanie vo vašom mene

Blízky človek môže pomôcť usporiadať doklady, napísať otázky alebo sprevádzať vás na návštevu. Ak má za vás podávať procesné návrhy, preberať úradné písomnosti alebo vystupovať ako zástupca, treba riešiť jeho oprávnenie. Rodinný vzťah sám osebe nevytvára neobmedzené zastupovanie dospelej osoby.

Zákon o sociálnom poistení v § 176 upravuje zvoleného zástupcu. Správny poriadok umožňuje zastúpenie advokátom alebo iným zvoleným zástupcom. Najskôr preto určte, v ktorom konaní a pri ktorých úkonoch má druhá osoba konať. [1] [2]

Forma plnomocenstva podľa typu konania

V dôchodkovom konaní sa plnomocenstvo preukazuje písomne alebo vyhlásením do zápisnice. Podobne § 17 správneho poriadku pozná písomné plnomocenstvo a vyhlásenie do zápisnice. Z tohto všeobecného pravidla nemožno vytvoriť požiadavku, že pri každom úrade a každom úkone musí byť podpis notársky overený. [1] [2]

Pri konkrétnej službe si overte osobitné náležitosti a spôsob doručenia. Plnomocenstvo k správnemu konaniu nie je automaticky bankovým oprávnením na nakladanie s účtom ani súhlasom so všetkými úkonmi zdravotnej starostlivosti.

Ako jasne vymedziť rozsah

V písomnosti identifikujte splnomocniteľa a splnomocnenca, vec a rozsah zastupovania. Ujasnite, či ide o jedno podanie, nahliadnutie do spisu, doplnenie dokladov alebo zastupovanie v celom konaní. Pridajte dátum a podpis podľa príslušných pravidiel. Pred podpisom si text prečítajte celý.

Nepoužívajte bez premyslenia vetu „na všetky právne úkony“, keď potrebujete iba doručiť prílohu. Naopak, splnomocnenie len na prevzatie jedného dokumentu nemusí oprávňovať podať odvolanie. Rozsah má zodpovedať zamýšľanej pomoci a byť zrozumiteľný aj úradu, ktorý ho bude posudzovať.

Doručovanie a citlivé informácie

Pri zastupovaní sa výslovne opýtajte, komu bude úrad doručovať rozhodnutia a výzvy. Doručenie zástupcovi môže mať procesný význam; nečakajte iba na ďalší list adresovaný priamo vám. Dohodnite si, ako vám zástupca oznámi prijatie zásielky a najbližšiu lehotu. [1] [2]

Odovzdávajte len dokumenty potrebné na dohodnutú vec a uchovajte ich zoznam. Pri elektronickom vybavovaní nezdieľajte svoje heslá či bezpečnostné kódy ako náhradu zákonného oprávnenia. Zástupca má používať príslušný oficiálny režim zastupovania a vedieť preukázať podané úkony.

Modelový príklad pomoci dospelému rodičovi

Modelová situácia: dospelá dcéra pomáha rodičovi s konaním o príspevku. Najskôr spolu vymedzia potrebnú pomoc a preukážu plnomocenstvo podľa pravidiel konania. Dcéra potom podania označuje ako zástupkyňa rodiča, nie ako samostatná žiadateľka o jeho dávku.

Ak dcéra súčasne poberá príspevok na opatrovanie, táto skutočnosť sama nenahrádza plnomocenstvo. Rovnako treba odlišovať opatrovateľa v bežnej reči od opatrovníka ustanoveného súdom. Pri zákonnom zastupovaní alebo súdom určenom rozsahu rozhoduje príslušný právny podklad. [1] [2]

Sťažnosť má osobitnú požiadavku

Pri sťažnosti podávanej zástupcom Sociálna poisťovňa uvádza plnomocenstvo s úradne osvedčeným podpisom zastupovanej osoby podľa pravidiel sťažností. Zákon o sťažnostiach robí výnimku pri zastupovaní advokátom: naň sa povinnosť priložiť takéto splnomocnenie nevzťahuje. Pri bežnom dôchodkovom konaní sa riaďte osobitnými pravidlami zastupovania uvedenými vyššie. Najskôr povedzte úradu, či riešite sťažnosť, odvolanie alebo bežné zastupovanie. [3]

Pred odoslaním skontrolujte rozsah oprávnenia, podpis, prílohy a adresáta. Uložte plnomocenstvo aj doklad o jeho predložení. Ak sa zástupca mení alebo oprávnenie zaniká, informujte príslušný orgán a dohodnite odovzdanie spisu i sledovanie nevybavených lehôt; nenechajte vec bez človeka zodpovedného za doručovanie.

Zdroje a overenie

[1] Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení — znenie účinné 1. 9. – 30. 12. 2026

[2] Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní — účinné znenie od 1. 9. 2018

§ 17: písomné plnomocenstvo alebo vyhlásenie do zápisnice; možnosť upustiť od preukázania v nepochybnom prípade.

[3] Sociálna poisťovňa: Podávanie a vybavovanie sťažností

Osvedčený podpis pri sťažnosti, ktorú podáva zvolený zástupca.

[4] Zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach – zastupovanie

Výnimka z priloženia splnomocnenia pri advokátovi.

Článok slúži na orientáciu. O vašom nároku rozhoduje príslušná inštitúcia.